

Urząd Miasta Zgierza

Zgierz, dnia 12 stycznia 2026 roku

WKZ.0012.1.2026

Pan
Piotr Matuszewski
Przewodniczący
Komisji Oświaty, Kultury, Sportu
i Rekreacji Rady Miasta Zgierza

Zgodnie z tematem posiedzenia Komisji „Działalność instytucji kultury na terenie miasta Zgierza – Biblioteka Miejsko – Powiatowa w Zgierzu”, przekazuję materiały w powyższym zakresie.

Zup. Prezydenta Miasta Zgierza
Bogdan Bajczak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

WYDZIAŁ ORGANIZACYJNY
Biuro Rady Miasta Zgierza

95-100 Zgierz, Plac Jana Pawła II 16
tel. 42 714 31 02, fax 42 714 31 06

12.01.2026r.

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miesto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

MIEJSKO-POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. BOLESŁAWA PRUSA
95-100 Zgierz, ul. Łódzka 5
tel./fax 716-34-12; tel. 715-31-95
REGON: 004335708, NIP: 732-10-77-553

Informacja nt. działalności
Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej
im. B. Prusa w Zgierzu

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. B. Prusa w Zgierzu to instytucja kultury posiadająca osobowość prawną, która świadczy usługi na rzecz mieszkańców miasta Zgierza i powiatu zgierskiego.

Placówka funkcjonuje od roku 1913.

W codziennej pracy Biblioteka realizuje, przede wszystkim, zadania określone w *Ustawie o bibliotekach* oraz w *Statucie Biblioteki*.

Książnica dokłada wszelkich starań, aby użytkownicy postrzegali placówkę jako miejsce przyjazne, a przede wszystkim niezbędne mieszkańcom Zgierza i powiatu zgierskiego.

Na zmieniające się potrzeby czytelników odpowiada szeroką ofertą dostosowaną do ich oczekiwań. To gwarancja zadowolenia klientów ze świadczonych usług i pozytywne postrzeganie Biblioteki w środowisku lokalnym.

BUDŻET I JEGO REALIZACJA

W roku 2025 budżet Biblioteki przedstawiał się następująco:

✓ dotacja podmiotowa z budżetu miasta	-	2.799.000,00 zł
✓ dotacja podmiotowa z budżetu powiatu	-	248.000,00 zł
✓ dotacja MKiDN na realizację zadania w ramach NPRCz 2.0 Priorytet 1: <i>Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek Interwencji 1. 1. „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”</i>	-	31.800,00 zł
✓ dochody własne	-	36.718 zł

Główne wydatki z dotacji podmiotowej Miasta to:

- wynagrodzenia pracowników i pochodne od płac
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
- koszty utrzymania placówek bibliotecznych, w tym przeglądów technicznych, elektrycznych i ppoż. budynków
- zakup zbiorów i zdalnego dostępu do ebooków i audiobooków i prenumerata prasy

- koszty Inspektora IOD, informatyka, nadzoru nad bibliotecznym systemem komputerowym, nadzoru BHP, nadzoru nad programem kadrowo-płacowym.

Wydatki z dotacji podmiotowej Powiatu Zgierskiego to:

- płace instruktora i bibliografa oraz pochodne od płac
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
- działalność wydawnicza
- organizacja szkoleń, delegacje
- opłaty telefonu
- zakup komputera dla instruktora
- zakup zbiorów bibliotecznych

POZABUDŻETOWE ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA ŚRODKÓW

W ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Priorytet 1: *Poprawa oferty bibliotek publicznych*. Kierunek Interwencji 1. 1.: „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”, Zgierska Biblioteka w roku 2025 otrzymała dofinansowanie w kwocie **31.800,00 zł**. Wkład własny w realizację projektu wyniósł **64.190,84 zł**, t. j. **56.390,84 zł** (zakup książek) + **7.800,00 zł** (zakup zdalnego dostępu na Platformie LEGIMI).

Działalność Biblioteki w liczbach przedstawia się następująco:

SIEĆ BIBLIOTECZNA

Na terenie miasta funkcjonuje:

- Biblioteka Główna
- 5 filii bibliotecznych, w tym 1 pełniący funkcję biblioteki publiczno-szkolnej
- 2 punkty biblioteczne stałe: w Miejskim Przedszkolu nr 3 integracyjnym oraz w Domu Opieki Społecznej

Biblioteka Główna i Filia Nr 2 udostępniają swoje zbiory w systemie dwuzmianowym.

Pozostałe biblioteki pracują w systemie jednozmianowym.

Biblioteka Główna, Filia Nr 1, Filia Nr 2 i Filia Nr 6 usługi na rzecz czytelnika świadczą również w soboty.

ZBIORY BIBLIOTECZNE

Stan zbiorów bibliotecznych wynosi ogółem **116.202** jednostki inwentarzowe, w tym:

- książki - 115.982 wol.
- zbiory specjalne - 220 jednostek

W roku 2025 księgozbiór Biblioteki wzbogacił się o **2.640** wol., na które wydatkowano **88.191** zł, w tym **31.800** zł pozyskanych z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

CZYTELNICY I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Baza użytkowników Książnicy liczy **8.771** osób, z czego aktywnie wypożyczających w roku 2025 było **5.156**.

Biblioteki odwiedza rocznie ponad **50.000** czytelników.

Placówki wypożyczają i udostępniają ogółem prawie **98.000** jednostek.

Zgierska Biblioteka jest także członkiem Konsorcjum Województwa łódzkiego – Legimi. Platforma Legimi umożliwia użytkownikom Zgierskiej Biblioteki bezpłatny dostęp do ebooków, audiobooków i synchrobooków (liczba ebooków: 243.800 ; liczba audiobooków i synchrobooków: 54.340).

Usługa ta cieszy się ogromnym zainteresowaniem użytkowników.

Dla wypoczywających na kąpielisku „Malinka”, Biblioteka uruchomiła sezonową „Malinową Biblioteczkę”, która w okresie letnim uzupełniana jest systematycznie publikacjami dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Najmłodsi mogą tam znaleźć również biblioteczne puzzle i kolorowanki, a starsi kolorowe czasopisma.

W roku 2025, Zgierska Biblioteka, po raz szósty wzięła udział w projekcie „Mała książka – Wielki Człowiek”. Do udziału w Kampanii zaproszono dzieci ze zgierskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Zgodnie z Regulaminem Projektu, po zapisaniu się do biblioteki i wypożyczeniu książki, dziecko otrzymało wyprawkę czytelnika oraz Kartę Małego Czytelnika, na której, za każde wypożyczenie, naklejona została naklejka. Po zabraniu 10 naklejek, mały czytelnik otrzymywał imienny dyplom, drobny upominek oraz tytuł Super Czytelnika. Dobrą okazją do promowania Kampanii są organizowane przez Bibliotekę w

przedszkolach/szkołach, czy w placówkach bibliotecznych zajęcia literackie i edukacyjne. Dzieci chętnie zapoznają się z zasadami akcji, często część z nich wraca z rodzicami do biblioteki po swoją wyprawkę.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Profesjonalny warsztat informacyjno-bibliograficzny jest niezbędny w każdej bibliotece. Dzięki niemu bibliotekarz może udzielić szybkiej, rzetelnej, pełnej i aktualnej informacji każdemu użytkownikowi i odpowiedzieć na zadane przez czytelnika zapytanie.

Stan zbiorów podręcznych wynosi prawie **9.200** wol.

Użytkownikom biblioteki udzielają rocznie ponad **8.000** informacji bibliotecznych, rzeczowych i bibliograficznych.

W placówkach bibliotecznych użytkownicy mają wolny dostęp do Internetu. W całej sieci bibliotek mogą korzystać z **11** stanowisk komputerowych.

W czytelni Biblioteki Głównej, na jednym stanowisku, czytelnicy mają także dostęp do darmowej wypożyczalni „*Academica*”, umożliwiającej korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. Zapewnia ona obecnie dostęp do 3.558.142 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, w tym najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego (www.academica.edu.pl) .

Czytelnikom umożliwia się również wydruk oraz kopiowanie na nośniki zewnętrzne potrzebnych im informacji.

W bibliotekach prowadzone są lekcje biblioteczne (tematyczne i z przysposobienia czytelniczego).

Dzięki udziałowi Biblioteki w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021–2025. Kierunek Interwencji: 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek, w całej sieci zgierskich placówek wdrożono nowy, najnowocześniejszy w Polsce, system biblioteczny Alma – Primo.

Uruchomiono automatyczne wypożyczalnie zbiorów we wszystkich bibliotekach (ostatnią, w Filii Nr 2, uruchomiono w I kwartale 2025 roku).

Zalety wdrożenia systemu Alma – Primo to przede wszystkim: jedna wspólna baza czytelników całej sieci bibliotek, jedna karta biblioteczna uprawniająca do korzystania z każdej placówki, możliwość zdalnego składania zamówień na książki, możliwość zdalnej rezerwacji książek do wypożyczenia, możliwość zdalnego przedłużania wypożyczonych materiałów, elektroniczne powiadomienia o terminie zwrotu wypożyczonych książek.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA, KULTURALNA, OŚWIATOWA, WOLONTARIAT

Biblioteka prowadzi bardzo szeroką działalność kulturalno-oświatową i edukacyjną.

Wśród podejmowanych działań szczególne miejsce zajmują:

- Zajęcia edukacyjne, literackie, plastyczne i okolicznościowe kierowane do przedszkolaków i uczniów zgierskich przedszkoli i szkół
- Wieczory z cyklu SPOTKANIA Z POEZJĄ
- Spotkania z cyklu „Spotkania z kulturą”
- Spotkania z cyklu „Zgierzanie na krańcu świata”
- Spotkania autorskie
- Wernisaże wystaw
- Narodowe Czytanie
- Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
- Wydarzenia w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek
- Kampania „Cała Polska Czyta Dzieciom”
- Projekt „Mała książka – wielki człowiek”
- Projekt „Z książką na walizkach”
- Spotkania DYSKUSYJNEGO KLUBU KSIĄŻKI
- Konkursy plastyczne, literackie, fotograficzne

Niezwykle ważną częścią działalności kulturalno-oświatowej zgierskich bibliotek są zajęcia i warsztaty dla dzieci i młodzieży prowadzone przez bibliotekarzy w zgierskich przedszkolach i szkołach, a także w placówkach bibliotecznych. Zajęcia mają różnorodne formy: od zajęć plastycznych, gier, zabaw, głośnego czytania, warsztatów, spotkań z autorami, znanymi i mniej znanymi mieszkańcami miasta i powiatu, wycieczek i lekcji bibliotecznych. Stąd wśród placówek oświatowych ogromny popyt na przygodę z kreatywnym bibliotekarzem w placówkach bibliotecznych, w szkołach i w przedszkolach.

Biblioteka włącza się także aktywnie w udział w wydarzeniach miejskich, takich jak: Zgierski Kaziuk, Tydzień Kobiet, Noc Muzeów, Święto Miasta, Otwarcie sezonu na Malince, czy w spotkaniach z cyklu „Co za Gość”.

Rokrocznie Biblioteka wspiera Wolontariuszy *Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy*. Wszyscy, którzy kwestują, mogą w murach Biblioteki ogrzać się gorącą herbatą, pyszną kawą oraz rozpieścić podniebienia przygotowanymi słodkościami. Biblioteczny punkt od lat cieszy się wśród Wolontariuszy ogromną popularnością.

Tradycją stał się także udział Biblioteki w „*Akcji Żonkile*” upamiętniającej Powstanie w Getcie Warszawskim oraz związaną z nią postacią Marka Edelmana. 19 kwietnia przy „Kamieniu Pamięci” usytuowanym na skwerze obok Biblioteki składane są symboliczne kwiaty – żonkile.

Na apel Hospicjum, które poszukiwało wolontariuszy, zgierscy bibliotekarze odpowiedzieli natychmiast i zaangażowali się w szereg zadań wspierających Pacjentów. Wolontariat zgierskich bibliotekarzy polega na spędzaniu czasu z Pacjentami, zapewnieniu towarzystwa poprzez rozmowę lub czytanie. Prowadzone są także różnorodne zajęcia grupowe z elementami muzykoterapii, biblioterapii, arteterapii.

Ogółem w roku 2025 Biblioteka zorganizowała 243 „większe i mniejsze” wydarzenia literackie, kulturalne, plastyczne, edukacyjne, w których udział wzięło 5.878 osób.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby niepełnosprawne, seniorzy i dzieci chore, otaczane są przez zgierskich bibliotekarzy szczególną troską i opieką.

Z myślą o dzieciach dotkniętych przez los, prowadzony jest punkt biblioteczny stały w Miejskim Przedszkolu nr 3 Integracyjnym, przy ul. Mielczarskiego 26.

Z myślą o osobach chorych, starszych i niepełnosprawnych Książnica Zgierska gromadzi materiały dostosowane swoją formą i treścią do potrzeb użytkowników specjalnej troski. Są to książki drukowane dużą czcionką, książki traktujące o problemach ludzi

„sprawnych inaczej” oraz „książki mówione”. Zbiory te są wyselekcjonowane i odpowiednio oznakowane ; każda placówka posiada katalog tych szczególnych zbiorów.

W zbiorach Biblioteki Głównej szczególne miejsce zajmują „książki mówione” (prawie 100 tytułów) na płytach CD, gromadzone z myślą o czytelnikach niewidomych i niedowidzących.

„Książki mówione” udostępniane są nie tylko mieszkańcom Zgierza, ale także (w formie wypożyczeń międzybibliotecznych) mieszkańcom całego powiatu zgierskiego.

Aby „sprawnym inaczej” ułatwić dostęp do zbiorów bibliotecznych, placówki od wielu już lat prowadzą akcję „Z książką do ludzi chorych i niepełnosprawnych”, dostarczając książki i czasopisma do miejsca ich zamieszkania. Z tej formy wypożyczeń korzysta prawie 30 osób.

Dla podopiecznych Domu Opieki Społecznej przy ul. Chełmskiej prowadzone są przez bibliotekarzy zajęcia biblioterapeutyczne oraz uruchomiony punkt biblioteczny stały z dostępem do książek i kolorowych czasopism.

Dla dorosłych Podopiecznych PSONI prowadzone są comiesięczne zajęcia literackie, plastyczne i edukacyjne, które odbywają się w Filii Nr 2.

NADZÓR MERYTORYCZNY NAD BIBLIOTEKAMI W POWIECIE ZGIERSKIM

Pod opieką merytoryczną Zgierskiej Biblioteki znajduje się **29** placówek bibliotecznych funkcjonujących na terenie 9 gmin powiatu zgierskiego.

Główne zadania biblioteki powiatowej wynikają z zapisów *Ustawy o bibliotekach*.

Jest ona zobowiązana do :

- gromadzenia, opracowywania i udostępniania materiałów bibliotecznych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy.
- pełnienia funkcji ośrodka informacji bibliotecznej i bibliograficznej, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych
- opracowywania i publikowania bibliografii regionalnych
- udzielania pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej bibliotekom niższych stopni oraz sprawowania nad nimi nadzoru merytorycznego

Rokrocznie organizowanych jest ponad 20 szkoleń merytorycznych, w tym szkolenia wyjazdowe. Instruktorzy odbywają ok. 30 wizyt instruktarszych i hospitacji oraz przeprowadzają inwentaryzacje księgozbiorów.

W Bibliotece odbywają także praktyki studenckie.

REALIZACJA BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ

Zgodnie z *Ustawą o bibliotekach*, do zadań biblioteki publicznej pełniącej zadania biblioteki powiatowej, należy opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnej, a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym.

Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. B. Prusa w Zgierzu zadanie to traktuje priorytetowo:

- we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, prowadzi prace nad tworzeniem bieżącej bibliografii regionalnej województwa łódzkiego
- gromadzi, opracowuje i archiwizuje dokumenty piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne, dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne dotyczące regionu
- prowadzi prace w zakresie archiwizacji dokumentów związanych z dziedzictwem regionalnym i kulturowym miasta i powiatu
- patronuje idei powstania możliwie pełnej bibliografii powiatu zgierskiego przy współpracy z bibliotekami publicznymi funkcjonującymi na terenie powiatu
- publikuje bibliografię regionalną Zgierza i powiatu zgierskiego oraz wydaje wydawnictwa związane z regionem

W roku 2025 wydano dziesiąty, jubileuszowy rocznik „Bibliografii Zgierza i Powiatu Zgierskiego” z materiałem za rok 2023.

PODSUMOWANIE

Wśród najważniejszych zadań realizowanych przez Miejsko-Powiatową Bibliotekę Publiczną im. B. Prusa w Zgierzu wymienić należy:

- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych
- gromadzenie, opracowanie, archiwizowanie i udostępnianie wszelkich materiałów dotyczących regionu
- współpracę z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Łodzi w zakresie tworzenia *Bibliografii Regionalnej Województwa Łódzkiego*
- selekcję i meliorację zbiorów
- działalność informacyjno-bibliograficzną
- prowadzenie szerokiej działalności kulturalnej i edukacyjnej na rzecz środowiska lokalnego, czytelnika dziecięcego i osób z niepełnościami
- podejmowanie inicjatyw na rzecz miasta i powiatu
- współpracę z instytucjami kultury, placówkami oświatowo-wychowawczymi, stowarzyszeniami, itp.
- pozyskiwanie środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” – Priorytet 1: Poprawa oferty bibliotek publicznych. K. I. 1. 1 „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych”
- realizację zadania w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” – Priorytet 1: Poprawa oferty bibliotek publicznych. K. I. 1. 2. „Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- udział w ogólnopolskim Programie *Dyskusyjnych Klubów Książki*
- udział w ogólnopolskim Programie *Mała książka – Wielki człowiek*
- udział w ogólnopolskim badaniu efektywności bibliotek publicznych pn. *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych*
- opracowywanie i wydawanie rocznika *Bibliografii Zgierza i Powiatu Zgierskiego*
- udział w uroczystych obchodach ważniejszych rocznic oraz w wydarzeniach lokalnych
- organizację *Zgierskiego Dnia Bibliotekarza*

- organizację „Narodowego Czytania”
- udział w ogólnopolskiej akcji „Odjazdowy Bibliotekarz”
- udostępnianie użytkownikom stanowisk komputerowych z dostępem do sieci
- udostępnianie w Internecie baz katalogowych i bibliograficznych
- ścisłą współpracę z bibliotekami publicznymi w powiecie i z ich organizatorami
- organizowanie szkoleń i porad dla pracowników merytorycznych bibliotek publicznych, w tym szkoleń wyjazdowych
- instruktaż, pomoc metodyczna i fachowa w zakresie spraw merytorycznych
- opracowywanie materiałów metodycznych
- prowadzenie rocznej sprawozdawczości i planowania
- opracowywanie analiz, ankiet i innych materiałów dotyczących działalności merytorycznej placówek
- promocja bibliotek, ich zbiorów i usług w środowisku
- instruktaż i pomoc w zakresie inwentaryzacji zbiorów
- pośrednictwo w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych, m. in w zakresie udostępniania „książek mówionych” mieszkańcom powiatu z dysfunkcją wzroku

DYREKTOR

 Dorota Abramczyk
 starszy kustosz